

Číslo: 4/2014

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

ZRUŠENÍ SOUDNÍCH POPLATKŮ NA OBZORU?

Od ledna 2014 došlo, spolu s přejmenováním občanských sdružení na spolky také k přesunu jejich rejstříku ze správy Ministerstva vnitra ke krajským soudům, doprovázeném jeho zveřejněním na webových stránkách (www.justice.cz), o což Zelený kruh dlouhodobě usiloval.

Bohužel spolu s touto změnou došlo též k zavedení soudních poplatků pro neziskové právnické osoby za zápis do soudních rejstříků (poplatky dopadly i na ty neziskovky, které byly zapsány v soudních rejstřících i před rokem 2014). Návrh na zavedení soudních poplatků byl „schován“ v balíku narychlo přijímaných zákonů a zástupci neziskového sektoru o něm bohužel nebyli informováni.

Nicméně, za pomoci Zeleného kruhu a dalších organizací, zejména Česká rady dětí a mládeže, skupina poslanců sociální demokracie předložila v dubnu novelu zákona, která by měla soudní poplatky pro neziskové organizace opět eliminovat. V květnu návrh novely podpořila svým stanoviskem vláda, což výrazně zvyšuje její šance na schválení Parlamentem. Doufáme tedy, že se úspěšně podaří od nepříjemné poplatkové povinnosti neziskové organizace osvobodit.

Aleš Ziegler, Legislativní centrum Zeleného kruhu

Mgr. Tomáš Tožička

Je rozvojový expert a občanský aktivista, který do roku 1989 pracoval v dělnických profesích, po té vystudoval teologii a vedl sociální projekty na Mostecku. Působil také v elektrifikačních projektech zahraniční rozvojové spolupráce v Angole, Bangladéši a Zambii. Je jedním z koordinátorů kampaně Česko proti chudobě a byl členem volebního týmu Táni Fischerové. V současné době je kandidátem Pirátů ve volbách do Evropského parlamentu. V příjemném rozhovoru mi zodpověděl

Rozhovor

nejednu otázku na téma daňových rájů a charakteru rozvojové spolupráce.

Jsi kandidátem do Evropského parlamentu. Jakou politiku zastáváš?

Za nejdůležitější považuji udělat z Evropské unie transparentní těleso, které bude přívětivé k občanům a bude zajišťovat důstojný život, který bude zodpovědný vůči přírodě i tomu, co je mimo schengenská hranice. Evropská unie by měl být prostor, kde je možné navazovat tvořivá partnerství, přátelství, a neparazituje na svých obyvatelích ani na obyvatelích z jiné části planety.

V současné době se zaměřuješ na problematiku daňových rájů. Můžeš vysvětlit, jak daňové ráje souvisí s chudobou?

Daně historicky tvořily základnu demokratické společnosti postavené na občanském principu. Američané měli jedno ze základních hesel revoluce „žádné zdanění bez reprezentace“. Základní problém byl, že oni platili daně a nemohli ovlivnit, na co se použijí. A my se dostáváme do situace, že sice daně platíme, ale vlastně z nich dotujeme ty, kteří daně neplatí, což jsou především firmy, které se dokážou daním vyhnout. A to buď legálně tzv. daňovou optimalizací, a nebo nelegálně tzv. daňovými úniky. Obojí je špatné a mělo by se tomu zabránit. Jisté firmy se odmítají podílet na tvorbě a údržbě infrastruktury, která je pro ně nezbytná. Tím vzniká celoplanetární chudoba, protože zisky vytvořené lidmi v daných zemích odtékají pryč. V Bangladéši pěstují lidé rýži v takovém množství, že by je to mělo uživit, ale tak jak firmy s rýží obchodují má stát minimální profit. To znamená, že lidé tam dřou do úmoru, ale ti, kteří na tom bohatnou, sídlí v daňových rájích, kam odvádějí obrovské výdělků. V důlním průmyslu je to ještě horší, např. v Zambii, kde se doluje měď, dosáhl skandál takové úrovně, že Evropská rozvojová banka roky z našich peněz podporovala firmu, která v Zambii neplatila daně. Když dnes říkáme, že na něco nejsou peníze, tak je to proto, že jsou alokované někde úplně jinde. Pokud se bavíme o ilegálních daňových únicích, je zjištěno, že z České republiky mizí 140 mld. nezdaněných korun. Tenhle balík peněz ale nejsou jen daně. Představuje obrovskou sumu peněz, která mohla být utracena a v dalším oběhu mohla vytvořit další produkty. Ale místo toho odtekla někam pryč. Ti lidé, kteří za tím stojí, si ale nekoupí více než deset zámků, padesát aut a šest set prstenů. Pak už to končí. Oni nemohou ty peníze utratit jinak, než roztáčením tzv. kapitalistického kasina. A ten krach, který jsme viděli v roce 2008, je výsledek toho, že tyto velké

peníze leží na účtech v daňových rájích a jsou mimo toto kasino prakticky neutratitelné. Nejen že my o peníze přicházíme, ale ještě se tím roztáčí kola aktivit, které si nepřejeme.

Je možné daňové ráje zrušit?

Rozhodně. Daňové ráje jsou často ostrovy, z nichž velká část patří USA nebo státům Evropské unie. Patří sem Panenské ostrovy, Bahamy, Kajmanské ostrovy atd. Škrtem pera to může skončit. Problém je, jak zabráníme dalším manipulacím. Pokud zrušíme daňové ráje, musíme jednak vyřešit co se zeměmi, které jsou závislé na finanční ekonomice, a také vymyslet mechanismy, které zajistí, aby placení daní bylo transparentní a aby se firmy a jednotlivci nemohly vyhýbat ani unikat daním. Aby nemohly ani legálně, ani ilegálně, vyhýbat povinnosti, kterou mají, tedy podporovat strukturu, která jim umožňuje jejich základní existenci. Potřebujeme ovšem také transparentní tvorbu rozpočtu, abychom měli přehled, jak je s těmito penězi nakládáno.

V čem myslíš, že by se mohla zlepšit státní rozvojová politika?

Myslím si, že u nás je největší problém specifikace zemí, které jsme si vybrali pro rozvojovou spolupráci. Prakticky vynecháváme nejchudší země a orientujeme spíše podle geopolitických zájmů. Rozvojovku bych zaměřil na nejméně rozvinuté země. Jinak to běží celkem standardně.

Odmítáš termín rozvojová pomoc a zastáváš termín rozvojová spolupráce. Jaký způsob rozvojové spolupráce navrhuješ?

Pomáhat někomu se nedá. Pouze pokud je nějaká katastrofa, krizová situace. Jinak si lidé musí pomoci sami a my bychom je v tom měli podpořit. Pokud státy a lidé nebudou chtít, tak my je k tomu nedonutíme. Všichni mají nárok na to, aby dělali chyby. My současně musíme poskytnout dostatek informací k tomu, aby se těch chyb vyvarovali. Ale tzv. kreativní destruktivita, o které mluví Schumpeter, nám dává zapomenout na naše minulé chyby a my řešíme chyby tak, že se dopouštíme dalších chyb. Ivan Illich mluvil o radikální monopolizaci technologických nástrojů, kdy nové postupy nahrazují staré a přitom omezují nejen vnímání problémů s tím spojených, ale znemožňují i racionální rozhodování a využívání jiných technik. Bylo by dobré, abychom si i my zhodnotili poslední dvě stovky let. Například posoudit, kde jsme použili nevhodné technologie. Rudolf Diesel vymyslel diesel motor proto, aby zabránil využívání fosilních paliv. Byl vynalezen speciálně proto, aby mohl běžet na olej. V konečném důsledku spotřebu ropy však ještě radikálně zvýšil. Potom tady máme produkci masa, která využívá 70 % veškeré zemědělské půdy. Ale červené maso se jí převážně v rozvinutých zemích. Omezením masitých pokrmů by mohlo dojít k velké úspoře půdy, které by se mohlo díky udržitelnému zemědělství využít pro pěstování zdravých potravin, ale i pro energetické zdroje. A obrovským problémem je i neustálé chrlení produktů s krátkou životností, které odčerpávají naše zdroje. Přitom technologický pokrok umožňuje prodlužovat životnost a šetřit materiály.

Co říkáš na myšlenku, že potřebujeme stále více potravin, abychom uživili stále větší množství lidí na planetě?

My nemáme problém s potravinami, my mále problém s distribucí potravin. Podle OSN v tuto chvíli produkujeme nejvíce potravin na obyvatele planety, co jsme kdy v historii produkovali. Přesto v

potírání hladu nejsme dostatečně úspěšní. Třetina potravin se vyhodí, v EU je to kolem 280 kg na osobu za rok. Z toho 90 kg je vyhozeno přímo spotřebiteli. A pak je tu spousta problémů, které jdou ruku v ruce s tzv. pokrokem. Příkladem je kojení a jeho vytěšňování průmyslovými náhražkami. Když se na to podíváme z hlediska energetiky, zemědělství i financí, jsou to miliony krav, které potřebujeme chovat, abychom vyprodukovali mléko pro náhražky, gigawatty, která potřebujeme na sušení, výrobu a distribuci náhražek kojeneckého mléka a pak ještě další miliardy dolarů, které potřebujeme na léčení dětí, kterým byly náhražky aplikovány nevhodně – nemluvíme-li o těch, které v důsledku toho umírají. Je to jedna malá věc, která se zdá bezvýznamná, ale v planetárním výsledku jsou to obrovské ztráty. Kdyby rodičky všude na světě mohly zůstat s dětmi bez strachu o svou budoucnost, uvolnily by se nám kapacity výroby a měli bychom zdravější populaci i spokojenější rodiny. Ale to je jen jeden malý příklad za všechny.

Jsou ještě další témata, kterým se aktivně věnuješ? Zbývá ti ještě na něco čas?

Spíš v rámci odpočinku se zajímám o politickou angažovanost v opeře. Jak se v 19. století velcí skladatelé, jako Giuseppe Verdi, Gioacchino Rossini či Richard Wagner věnovali otázce národního obrození nebo kritice falešné morálky. Je to zajímavé také vzhledem k diskusi v Čechách, jestli má být umění angažované nebo ne. Mainstream tvrdí že ne. Zajímá mě to ale i proto, že při poslechu opery může člověk nalézt odpovědi na ledacos. Mě pořád překvapuje, na kolik operní díla propagovaly angažovaná témata jako je národní osvobození, svoboda, odpor proti otroctví či establishmentu, výsměch maloměšťáctví. A kromě toho je to příjemná relaxace.

CO SE DĚJĚ?

Zelený kruh: [Nový člen SSEV Pavučina](#)

S potěšením dáváme na vědomí, že Rada Zeleného kruhu přijala Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina za nového člena Zeleného kruhu.

Jak jistě mnozí z vás vědí, SSEV Pavučina je také sítí, a to sítí ekocenter, z velké části zaměřených na vzdělávání a výchovu dětí, mládeže a učitelů. Více naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz/>

Změna klimatu: [Omezit globální oteplení pod 2 °C je stále možné.](#)

Vědci už to vědí, politici však musí ihned přijmout opatření na snižování emisí.

Mezivládní panel pro klimatickou změnu (IPCC) právě zveřejnil třetí část nové zprávy, která popisuje možnosti snižování emisí skleníkových plynů. Stále máme šanci omezit globální oteplení pod 2 stupně Celsia a vyhnout se katastrofickým dopadům, před kterými varoval IPCC před dvěma týdny. Musíme však přejít od fosilních zdrojů k nízkouhlíkovým technologiím a snížit globální emise skleníkových plynů o minimálně 40 až 70 % do roku 2050 a dlouhodobě na nulu.

Calla: [Tendr na nové temelínské reaktory dle předpokladů skončil, protože ČEZ nezískal příslib veřejné finanční podpory](#)

Je to dnes běžný případ. Jaderná energetika ve světě vyklízí své dřívější pozice, počet reaktorů i jejich globální výkon klesají. Na otevřeném energetickém trhu nemají nové jaderné elektrárny šanci proti jiným zdrojům. Limity jaderné energetiky jsou dány zejména růstem investičních nákladů, potřebou zvyšování bezpečnosti, tlakem na vyšší odpovědnost za jadernou škodu i alternativami přinášejícími stále levnější elektřinu.

Calla: [Činnost Správy úložišť radioaktivních odpadů z hlediska prokázání dlouhodobé bezpečnosti hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva je problematická](#)

Státní úřad pro jadernou bezpečnost ve své výroční zprávě za rok 2013 opět varuje. SÚJB by tak nemusel vydat povolení k umístění úložiště. Calla požaduje, aby SÚRAO stáhlo žádosti o povolení průzkumných území v sedmi českých a moravských lokalitách.

Hnutí DUHA: [ČR je pátým největším vývozcem elektřiny na světě. Čína je až za námi](#)

Výstavba nových jaderných bloků a udržování obstarožních uhelných elektráren jsou nejen drahé, ale také zbytečné. Český vývoz činí 17 TWh ročně. Čína – nejlidnatější stát světa a země s největším přírůstkem nových zdrojů energie – vyváží o 3 TWh méně.

Hnutí DUHA: [MŽP schválilo Plán péče o NP Šumava. Nezajišťuje ale dostatečnou ochranu nejcennějších částí Šumavy](#)

Ministr Brabec však odmítl ředitelem Mánkem navržené vyřazení Šumavy z mezinárodního seznamu národních parků. Území ponechané přírodě se podle plánu péče bude sice

rozšiřovat, ale jeho současná, výchozí rozloha má být pouhých 23%.

Související: [Hnutí DUHA: Zákon o Šumavě prošel v Senátu prvním čtením](#)

Calla: [Na Hraničnicku se lyžovat nebude](#)

Ministerstvo životního prostředí zveřejnilo další posudek, který vystavuje stopku projektu vysoce kapacitní lanovky a sjezdovky na šumavský Hraničnick napříč první, nejcennější zónou Národního parku Šumava. Realizace areálu by měla tak závažné negativní důsledky pro chráněnou přírodu, že projekt nemůže být ministerstvem schválen.

Glopolis: [Žáci bojují proti dopadům produkce palmového oleje](#)

Žáci základní školy Zbiroh si v rámci Dnu Země zhlédli film Zelená poušť a zjistili, jak a proč se pěstuje palma olejná. V rámci navazující doprovodné aktivity se navíc rozhodli zasadit o práva orangutanů, kteří při kácení lesů v Indonésii a Malajsii přicházejí o svůj domov.

Arnika: [Koupí plechovky s barvou můžete zvýšit bezpečnost aleje u Uherského Ostrohu](#)

Už za měsíc budou stromy v Aleji roku Zlínského kraje 2013, která spojuje Uherský Ostroh s Moravským Pískem, pomáhat řidičům při orientaci a zvyšovat tak bezpečnost dopravy. Dostanou totiž bílé bezpečnostní pruhy.

Související: [Aleje kvalitních stromů nově lemují část silnic na Pardubicku](#)

Arnika: [V hračkách těžkých kovů ubývá, „zhořknout“ ale mohou nápoje v hrnčících](#)

Zda jsou v hračkách, hrnčících, talířích nebo špercích těžké kovy, si nechalo v Praze otestovat několik desítek lidí. V téměř 80 % testovaného nádobí prokázal analyzátor, takzvaný rentgenový spektrometr, přítomnost olova či kadmia, v několika případech oba tyto nebezpečné kovy.

Čisté nebe: [Podpořte aplikaci Čistý komín v soutěži](#)

Aplikace Čistý komín byla nominována v soutěži Mobilní aplikace roku 2014, v kategorii "Aplikace pro lepší svět". Svůj hlas můžete poslat od 22. 4. do 19. 5 2014.

Veronica: [Omezit globální oteplení pod 2 °C je stále možné](#)

Vědci už to vědí, politici však musí ihned přijmout opatření na snižování emisí. Mezivládní panel pro klimatickou změnu (IPCC) zveřejnil třetí část nové zprávy, která popisuje možnosti snižování emisí skleníkových plynů. Stále máme šanci omezit globální oteplení pod 2 stupně Celsia a vyhnout se katastrofickým dopadům.

Související: Greenpeace: [Pětiminutová verze čerstvé zprávy OSN o klimatu](#)

Greenpeace: [Arktická ropa: drahá a nekvalitní](#)

Společnost Gazprom Neft oznámila, že vypraví první tanker s „arctickou ropou“ během dubna. Těžba této suroviny, která získala pochybnou pověst dlouho před svým vstupem na trh, se bude firmě vyplácet pouze díky štědré podpoře ruské vlády.

Související: Greenpeace: [První ropa z Arktidy na cestě do Rotterdamu](#)

Nesehnutí: [Politických vězňů přibývá, Česko může pomoci](#)

Zhruba čtvrtina ropy dovážené do Česka pochází z Ázerbájdžánu. Tamní aktivista Fuad Hasanov z nevládní organizace Democracy Monitor však doufá, že český prezident Miloš Zeman při setkání s ázerbájdžánským protějškem İlhamem Alijevem mluvil i o porušování lidských práv v jeho vlasti. „Jde to i přátelským způsobem,“ tvrdí.

Arnika: [Naftalenový provoz v Benátkách nad Jizerou se stavět nemůže, potvrdil Krajský úřad](#)

Továrna na výrobu brusných kotoučů, která by používala nebezpečný naftalen, v Benátkách nad Jizerou zatím stát nebude. Krajský úřad Středočeského kraje potvrdil, že zastavení řízení benáteckým stavebním úřadem bylo v pořádku

Arnika: [Prázdnou zejí tisíce bytů, Metrostav chce stavět další – lidem a parku navzdory](#)

Místo parku Klamovka 150 nadbytečných bytů od Metrostavu,“ pokládá řečnickou otázku právnička Arniky Vendula Zahumenská před dalším kolem projednávání změn územního plánu Prahy. I přesto, že na posledním zasedání musel primátor Tomáš Hudeček tento bod stáhnout a slíbit, že se změnou bude podrobně zabývat, je na stole opět.

Calla: [Jivenské obecní zastupitelstvo schválilo kontroverzní územní plán,](#)

Tento obsahuje plány na další zástavbu v údolí Rudolfovského potoka, a to včetně území

významného krajinného prvku Rudolfovský lom. Občanská sdružení, která územní plán dlouhodobě kritizují, se ale nevzdávají a proti kontroverzním záměrům v údolí hodlají i nadále vystupovat.

Greenpeace: [Evropa dala oceánům druhou šanci](#)

Evropský parlament včera v podvečer posvětil návrh Evropského námořního a rybářského fondu (EMFF). Toto hlasování bylo závěrečnou tečkou za reformou Společné rybářské politiky EU. Ta má za cíl odvrátit kolaps přelovených moří a neudržitelnost rybářského průmyslu, který přežívá pouze díky štedrým dotacím.

Calla: [Adoptujte břehuli!](#)

Díky podpoře ministerstva životního prostředí i mnoha drobných dárců z projektu se nám podařilo v dubnu opět obnovit hnízdní stěny pro břehule. Letos jsme pro obnovu vybrali "naše" tradiční lokality v písčokvách Třebeč a Lžín. A tlačil nás čas, protože letošní teplé jaro přilet stěhovavých ptáků hodně uspišilo.

Společnost pro zvířata: [Oběti Velikonoc – o čem se nemluví](#)

Vejsce je symbol nového života a plodnosti. Paradoxně ale jejich nákupem přispíváme k zániku mnoha životů. Díky vysoké poptávce po levných vejcích (tj. z chovů v klecích) se líhne více slepic nosného typu. Ale co s kohoutky, kteří se ve vaječném průmyslu vylíhnou?

Děti Země: [Výsledky anket „Ropák 2013“ a „Zelená perla 2013“](#)

Ropáka 2013 získal Miloš Zeman a Zelenou perlu 2013 Andrej Babiš. Celkem 90 členů nezávislé Komise ze 113 rozhodlo o vítězi 22. ročníku ankety „Ropák roku“ o antiekologický čin a 19. ročníku ankety „Zelená perla roku“ o antiekologický výrok.

LEGISLATIVA

Poslanecká Sněmovna

Dubnová schůze Sněmovny skončila po uzávěrce tohoto vydání, na jejím programu je kupříkladu novela zákona o odpadech, týkající se elektroodpadu a novela vodního zákona.

Senát

Na dubnové schůzi Senát schválil novelu zákona o ovzduší, která z něj původně vzešla. Novela umožňuje „výměnu“ emisí mezi znečišťovateli jako způsob dodržení emisních stropů. Dále Senát pustil do druhého čtení návrh zákona o Národním parku Šumava, který je pro ochranu přírody na Šumavě velmi nepříznivý. Návrhem se nyní

budou zabývat senátní výbory pro veřejnou správu, územní rozvoj a životní prostředí a pro hospodářství, zemědělství a dopravu.

Vláda

Novela zákona o soudních poplatcích od poslanců ČSSD, na jejíž přípravě a podpoře se Zelený kruh podílel, byla v dubnu předložena vládě, která k ní přijala souhlasné stanovisko. Měla by osvobodit neziskové právnické osoby od soudních poplatků za zápisy do veřejných rejstříků.

V meziresortním připomínkovém řízení se nacházel návrh novely zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ke kterému Zelený kruh po konzultacích s příslušnou pracovní skupinou podal připomínky.

ZAHRANIČÍ

[OSN: Světu dochází čas na snížení emisí](#)

Světovým mocnostem dochází čas na to, aby snížily využívání vysoce znečišťujících fosilních paliv, pokud chtějí udržet míru globálního oteplování v dříve dohodnutých mezích. Vyplývá to ze studie OSN, o které budou příští týden jednat zástupci členských zemí organizace a klimatologové.

[Komise brzdí podporu OZE, dotace už nemají dostávat](#)

Evropská komise dne 9. dubna představila nová pravidla pro státní podporu v energetice a oblasti životního prostředí. Předepisují například postupné ukončování podpory pro obnovitelné zdroje. Počítají i s možností osvobodit průmyslové podniky od poplatků za rozvoj zelené energie. To je úspěch hlavně pro Německo, může ale zajímat i české průmyslníky.

[Úřady měly nakupovat ekologická auta, řada z nich se tomu vyhnula](#)

Pouze šest ministerstev splnilo dobrovolný program z roku 2008, podle kterého měly státní úřady obnovit svůj vozový park a zvýšit počet ekologických vozidel. Lepší bilanci mají například krajské úřady. K nákupu čistých aut nabádá státní správu i Evropská komise.

[Došlápne si EU na rybičky a papoušky?](#)

Evropský parlament dne 16. dubna schválil legislativu, která má zabránit šíření nepůvodních rostlin a živočichů ve členských zemích EU. Nepůvodní invazní druhy způsobují v EU škody odhadované na 12 miliard eur ročně. Proti legislativě se i přesto postavili někteří poslanci, kteří tvrdí, že regulace představuje „přílišnou invazi do života lidí a přírody“.

[EU chce usnadnit život řidičům aut na alternativní pohon, plnicích stanic má být víc](#)

Europoslanci schválili novou směrnici, podle které musí členské státy během dvou let připravit plán pro rozvoj alternativních paliv. Pravidla mají za cíl hlavně vytvoření hustší infrastruktury. Ta totiž není v evropských státech rovnoměrná. Peníze mají plynout například z evropského programu pro výzkum a inovace.

[Poláci vyzývají k vytvoření evropské energetické unie](#)

Polský premiér Donald Tusk v reakci na ukrajinskou krizi vybízí Evropskou unii k bližší spolupráci na poli energetiky. Věří, že vytvoření energetické unie pomůže členům snížit závislost na Rusku a bránit vzniku plynových krizí.

[Pravidla EU pro státní podporu v energetice jdou na ruku Německu, stěžují si průmyslníci](#)

Německu se podařilo do nových pokynů Evropské komise pro státní podporu v energetice prosadit změny, které mu umožňují nadále zvýhodňovat svůj průmysl, stěžují si české podniky. Samy by chtěly přenastavení podpory OZE. Nové obnovitelné zdroje už by podle nových pravidel neměly v EU dostávat přímou podporu, ale měly by se přiblížit trhu.

DOPORUČUJEME

CO SI PŘEČÍST

[Národní park Šumava si má zachovat svou prestiž](#)

Doporučujeme

Šumava má zůstat mezinárodně uznávaným národním parkem. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) nepřistoupilo na návrh

Správy NP Šumava změnit mezinárodní hodnocení parku, kvůli němuž hrozilo, že by park ztratil svou prestiž. Ministerstvo také navrhuje, aby se divoká příroda, kde nezasahuje člověk, rozkládala na 23 procentech z celkové rozlohy.

[Výstavba nových bloků Temelína je u ledu. Přepište energetickou koncepci, žádají NGOs](#)

Elektrárenská společnost ČEZ dne 10. dubna definitivně ukončila probíhající tendr na výstavbu nových bloků jaderné elektrárny Temelín. Vláda jí totiž nechce poskytnout garance, díky kterým by se jí investice vyplatila. Rozhodnutí vítají ekologické organizace, které po vládě žádají přehodnocení státní energetické koncepce.

[Studie: Palivo z kukuřičného odpadu je pro klima horší než benzin](#)

Biopalivo vyrobené ze zbytků sklizené kukuřice je pro globální oteplování v krátkodobém horizontu horší než benzin. Vyplývá to ze studie vytvořené pro americkou vládu. Zpráva tak podle agentury AP zpochybňuje závěry vlády prezidenta Baracka Obamy, která tvrdí, že biopalivo je čistější alternativou k ropě a pomůže v boji proti změnám klimatu.

[Zoo Vyškov má nový exponát: interaktivní model vodní elektrárny](#)

Novým exponátem na stálé výstavě zooparku ve Vyškově je interaktivní hydraulický model vodního díla, které vyrobilo Vysoké učení technické (VUT) v Brně. Maketa ukazuje, jak se na přehradách vyrábí elektrická energie. Lze ji naplnit vodou a dosáhnout na ní průtok až 1,5 litru za sekundu, řekl ČTK mluvčí zoo Petr Bláha. VUT vyrábělo model dva roky.

[Čína má zamořenu pětinu zemědělské půdy, říká kdysi tajná studie](#)

Skoro pětina zemědělské půdy v Číně je zamořena jedovatými kovy. Ukázala to zpráva tamní vlády. Nejvíce půdu kontaminovaly těžké kovy kadmium, nikl a arzén, stojí také v několikaleté studii. Čínské komunistické úřady ji původně považovaly za natolik citlivou, že ji označily za státní tajemství, napsala agentura AP. Zpráva je podle ní první svého druhu v Číně.

[Japonsko se podřídí verdiktu a omezí lov velryb u Antarktidy](#)

Japonská vláda dala najevo, že přehodnotí svůj plán lovu velryb k "vědeckým účelům" u Antarktidy, aby tak vyhověla rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora (ICJ). Nemínil se ale vzdát lovu v severních oblastech Tichého oceánu. Nejvyšší soudní instance OSN koncem března Tokiu nařídila přestat s lovem v Jižním ledovém oceánu, protože podle něj jde o komerční, nikoli vědeckou aktivitu, jak Japonci tvrdí.

[Ornitologové vypustí vzácnou pěnici, zimu přečkala v zoo](#)

Ornitologové vypustili v pátek 18.4. 2014 zpět do volné přírody vzácnou pěnici malou, která se loni v listopadu ojediněle vyskytla u Hradeckého rybníka v Tovačově na Přerovsku.

Podle odborníků se stala nejvzácnějším ptákem zjištěným v České republice v roce 2013.

[Více cyklistů v ulicích může zachránit tisíce životů, tvrdí OSN](#)

Pokud by se v budoucnu více Evropanů rozhodlo využívat k dopravě po městě kola, mohlo by jejich rozhodnutí každoročně zachránit tisíce lidských životů a vytvořit desetitisíce nových pracovních míst. Jen v Praze by díky početnějším cyklistům mohlo novou práci získat 1413 lidí.

[Mořské ryby se prý vlivem změněné kvality vod nebojí nepřátel](#)

Klimatické změny se projevují i změněným chování ryb. Podle australské studie, o níž informovala agentura AFP, ryby ztrácejí pud sebezáchovy do té míry, že se přestávají bát svých nepřátel.

[NP Šumava letos vysází 275 000 stromů, bude to hlavně jedle a buk](#)

Šumavský národní park letos vysází 275 000 nových stromů, což je meziročně o deset procent více. Plánuje vysázet především jedli, buk, javor nebo jeřáb. Zalesní tak plochu o rozloze přibližně 100 hektarů, sdělil mluvčí šumavského národního parku Pavel Pechoušek.

[Kolik stojí v Číně vzduch? Ten čistý i stovky dolarů](#)

Pekingský umělec Liang Kche-kang se vrátil z cesty do jižní Francie s odpočinutými plícemi a malým protestním předmětem proti dusivě znečištěnému ovzduší v jeho rodném městě: [skleničkou naplněnou čistým vzduchem z Provence](#). Koncem minulého měsíce ji nabídl do dražby za přítomnosti zhruba stovky čínských umělců a sběratelů. A

vynesla mu v přepočtu 860 dolarů (asi 17.200 korun), napsala agentura AP.

NA CO SE PODÍVAT

[Kácení stromů v alejích aneb Ještě včera tam byl!](#)

A dnes po něm zbyl jen pařez u cesty. Ano, stromy z našeho okolí mizí. Můžeme ale říct, že jich v celorepublikovém měřítku skutečně ubývá? Bez dlouhého napínání – nebýt mravenčí práce zvědavců z Arniky – tak správně odpovědět nesvedeme. Proč? „Na celostátní úrovni neexistují žádné souhrnné přehledy o kácení stromů v alejích,“ píše se v úvodu zprávy „Kolik stromů v alejích bylo pokáceno v krajích?“. A tak jediným způsobem, jak zjistit konkrétní čísla, je dotazovat se u jednotlivých krajských správ údržby silnic.

[Vybudování broukoviště nebo hmyzího hotelu není dřina](#)

Aktivní ochrana přírody z pohledu nadšeného jednotlivce, to je náročný běh na dlouhou trať. Nemáte ani chvíli odpočinku. Právě, když usilovně podepisujete petice proti lovu velryb, vám někdo u domu vykácí vaši oblíbenou věkovitou alej, a zrovna když třídíte domácí odpad na deset různých frakcí, začnou vám protipovodňově betonovat koryto nedalekého potoka. Sbohem raci. Pořád jako byste byli o krok pozadu. Je vůbec možné zajistit si nějak náskok?

[Tajemný život v jezírku](#)

Lidé zkoumají přírodu v nedostupných hlubinách moří nebo vzdálených pralesech. Přitom máme tajemný svět přírody dostupný i v úplně obyčejném zahradním jezírku. Podívejte se na parádní video, přinášející neskutečné mikroskopické záběry právě z tohoto prostředí.

[Pětiminutová verze čerstvé zprávy OSN o klimatu](#)

Přední světoví vědci vypracovali nejnovější hodnocení o tom, jak změna klimatu ovlivňuje naši planetu a nás samotné, a co můžeme očekávat v nejbližší době.

[Těžba dřeva v Demokratické republice Kongo se vymyká kontrole, odhaluje studie](#)

Téměř veškerá těžba dřeva v Demokratické republice Kongo (DRC) je ilegální, říká [nová zpráva britské think tank instituce Chatham House](#). Ačkoliv je číslo 87 % překvapivé, není překvapením pro ty z nás, kteří se v Greenpeace zabýváme problémy lesnictví v Konžské pánvi.

[Jak chránit naši zemi? Den Země připomene, jak se ekologicky chovat doma, v práci či ve škole](#)

Dvaadvacátého dubna si celosvětově připomínáme svátek naší modré planety, Den Země. Nejen v tento den bychom se měli zamyslet nad tím, jak se chovat [ekologicky](#), abychom chránili zemi a [životní prostředí](#). Mnohdy tuto myšlenku zavrhneme kvůli obavám, že nás to bude něco stát nebo se budeme muset něčeho vzdát. Přitom si stačí osvojit pár zásad, které většinou nic nestojí a díky kterým lze uspořit nemalé částky z rodinného rozpočtu. V následujícím článku přineseme několik tipů, jak se mohou nejen domácnosti, ale i školy nebo firmy chovat ekologicky a zároveň ekonomicky.

[Hmyzí moučka jako strava budoucnosti? Dobrou chuť!](#)

Dobrovolníci, kteří spolupracují s libereckou ZOO, pomáhají v Indonésii hladovým lidem. Postavili stanici na chov brouků a vyrábějí hmyzí moučku. Zní to možná divně, ale právě

hmyzí moučka je podle odborníků potravinou budoucnosti.

[Ochránci v Pavlově představí přírodní zahradu s hmyzím hotelem](#)

Ve stanici Pavlov udělali ochránci přírody zahradu s místy, v nichž najde ideální podmínky k životu řada živočichů z okolní krajiny. Vytvořili kupříkladu hmyzí hotel, žabí hrad a hadí líheň.

KDE SEHNAT PENÍZE

Nadace VIA: [Fond místních iniciativ – Rychlé granty \(2014\)](#)

Za pomoci Rychlého grantu můžete upozornit na aktuální problematiku situaci, pružně a důrazně zareagovat na veřejné dění a/nebo získat odborné podklady pro alternativní řešení problému. Aniž bychom se klonili k jedné nebo druhé straně sporu, podporujeme především otevřenou věcnou diskusi o tématech veřejného zájmu v konkrétních kauzách.

[Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v Jihomoravském kraji v roce 2014](#)

Program zaměřený na podporu zkvalitnění infrastruktury cyklistické dopravy a rozvoj cyklistiky jako součást budování systému bezpečných mezinárodních, národních a krajských cyklostezek a cyklotras na území Jihomoravského kraje. Příjem žádostí: od **13.01.2014 od 8:00 hod. do 08.08.2014 do 14:00 hod.**

[Biodiverzita, monitoring a změna klimatu](#)

Ministerstvo financí jako Zprostředkovatel programu ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí - Partnerem programu vyhláší dne 31. března 2014 výzvu k předkládání žádostí o grant v programu CZ02

– Biodiverzita, monitoring a změna klimatu financovaného z EHP fondů 2009–2014 pro programovou oblast č. 2, 3 a 7 – „Biodiverzita a ekosystémové služby/ Monitorování a integrované plánování a kontrola v životním prostředí/ Adaptace na změnu klimatu.“ Hlavním cílem Programu je zastavení ztráty biologické rozmanitosti prostřednictvím aktivit zaměřených na zvyšování kapacit pro efektivní řízení a monitorování lokalit Natura 2000, zvyšování povědomí a vzdělávání veřejnosti o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách, zlepšení integrace zohlednění problematiky biologické rozmanitosti do odvětvových politik a právních předpisů a zamezení fragmentace ekosystémů. Uzávěrka pro předkládání žádostí o grant je **2. června 2014 v 15 hod.**

AKCE

Hnutí Brontosaurus: [Po proudu Vltavy](#)
Čtyřdenní májová plavba po slavné české řece ve dnech 7. - 11.5.2014. Vodácké jarní putování po Vltavě s tábořením v kempech, večery u ohně s kytarou, navštěvováním památek a zajímavých míst a sebezpoznavacím programem. Plout budeme na dvoumístných kánoích z Vyššího Brodu po proudu dál. Víťame Vltavíny a Vltavěny na této plavbě!

[Uklidme Česko](#)

Zapojte se do **>>TIP Zeleného kruhu<<** chystané úklidové akce "Uklidme Česko", která navazuje na mezinárodní iniciativu "Let's Do It!". Úklid Česka proběhne ve dnech **16. - 17.5.2014**. Spolupracovat můžete jako místní organizátor či dobrovolník. Víťani jsou všichni, které myšlenka "Uklidme Česko" oslovila a chtějí se do realizace projektu aktivně zapojit.

PRO-BIO: [Provoz biorestaurace](#)

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců nabízí možnost účasti osob s trvalým bydlištěm v Pardubickém kraji na školeních, jejichž tématem bude „Provoz biorestaurace“. Školení se budou konat v několika dnech v měsíci květnu.

Hnutí Duha: Nižší účty, nová pracovní místa a méně znečištění

Seminář s názvem Nižší účty, nová pracovní místa a méně znečištění. Politické špičky ČSSD budou diskutovat o parametrech návrhu nového zákona o snižování závislosti na fosilních palivech, který předložilo Hnutí DUHA v rámci iniciativy Velká výzva. Akce se uskuteční **v úterý 21. května** od **16.00** hodin v Poslanecké sněmovně, **v Praze**.

[Lidé a krajina III. Evropská úmluva o krajině v praxi](#)

Dvoudenní mezinárodní seminář, který je koncipován jako diskusní fórum s cílem sdílení myšlenek a zkušeností z implementace Evropské úmluvy o krajině. Seminář Lidé a krajina III. – Evropská úmluva o krajině v praxi se uskuteční ve dnech **29. – 30. května 2014** v Multifunkčním centru v Lednici na Moravě a je organizován Mendelovou univerzitou v Brně a jejími projektovými partnery.

Calla: [Přírodovědná vycházka](#)

Letošní třetí přírodovědná vycházka zavede účastníky v sobotu **10. května** "Za jarní květenou do okolí Vidova". Určování a pozorování zajímavých druhů rostlin a hmyzu budou mít na starosti botanik Milan Štech a entomolog Jiří Řehounek. Sraz účastníků je na zastávce **českobudějovické MHD Vidov, Náves** v 8:30 hodin. Více informací naleznete v [pozvánce](#). Čtvrtá přírodovědná vycházka s Callou zavede účastníky v neděli **25. května**

do podhůří Blanského lesa. Povedou ji zooložka Pavla Robovská a entomolog Jiří Řehounek. Jmenuje se "Za obojživelníky do Hradců" a, jak název napovídá, budou se chytat a určovat hlavně žáby a čolci. Sraz účastníků je naplánován na **vlakovou zastávku Hradce (u Vrábče)** v 8:30. Další informace obsahuje [pozvánka](#).

Hnutí Brontosaurus: [Zažít Templstock](#)

Zažijte tři dny hudby, lásky a míru, zažijte Templstock. Konec je časům, kdy se hudební festivaly pořádaly na otevřených loukách ve dnech 16-18.5.2014. Přivezte sebe a své přátele pomalovaným autobusem mezi letité zdi na místo tak romantické, až by Mácha dojetím zaplakal. Čeká vás nabitý program s vašimi oblíbenými hvězdami, návrat ke kořenům, večere na ohni a spánek pod širým nebem. Třetí víkend v máji, těšíme se na vás. Peace s vámi a květiny ve vlasech! P.S. Když zaprší, dojde i na bahno.

Konopa: [AKCE 100 KYTEK aneb Pěstujte konopí beze strachu](#)

*Od roku 1999 je u nás možné pěstovat odrůdy konopí setého s obsahem THC do tří desetin procenta. A od stejného roku Konopa připravuje Akci 100 kyttek aneb Pěstujte konopí beze strachu. Konopí do Vaší zahrádky můžete objednávat již nyní. Konopa vám garantuje certifikované osivo, letos maďarské dvoudomé odrůdy *Tiborszállási*. Jak pěstovat a konopí co nejlépe zužitkovat vám poradí připojený leták. Tak neváhejte a objednávejte. Jaro je tady! Akce 100 kyttek začíná **26. března a končí 30. května!** Všem, kteří se přihlásí k členství v Klubu Konopa do konce května, zašleme balíček 100 kyttek ZDARMA!*

Hnutí DUHA: [Týdny pro les a divočinu](#)

Chorvatsko, Itálie či Španělsko? A nechcete raději objevovat krásy divoké přírody u nás?

Zveme vás na netradiční dovolenou v České republice. Chcete do hor či raději údolí? Toužíte po objevování krás orchideových luk či prastarých lesů? Přejete si potkat vzácné živočichy jako je strakapoud, plch či rys ostrovid?

Hnutí DUHA vám nabízí možnost objevit, poznat a pomoci kouskům přírody a to za jediný týden. Přidejte se k tradiční akci Týdny pro les a divočinu, které letos pořádáme již posedmnácté.

Na přípravě obsahové části jednotlivých sekcí se podíleli, Aleš Ziegler, Kateřina Vondrášová, Pavel Bláha a Pavla Vachová.

Rozhovor vedla Kateřina Vondrášová

Úvodní fotografii poskytl David Novotný

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl také finančně podpořen:

PRÁCE

[Touclův dvůr hledá koordinátora/ku objednávání programů](#)

Chcete pracovat v příjemném a inspirativním prostředí neziskové organizace s dobrým jménem, zajímavým zaměřením a kvalitními programy? Jste komunikativní, akční a analytický typ? Baví vás nalézat řešení? Pojdte k nám pracovat! Hledáme vhodné kandidáty na pozici "Koordinátor(ka) objednávání programů". Jedná se o zástup za mateřskou dovolenou.